

Een geregistreerd partnerschap voor één dag

27 april 2011

Overdrachtsbelasting is niet verschuldigd, zo bepaalt de wet, bij "verdeling van een huwelijksgemeenschap of nalatenschap waarin de verkrijger was gerechtigd als rechtsverkrijgende onder algemene titel". Een huwelijksgemeenschap ontstaat door het aangaan van een huwelijk, maar ook door het aangaan van een geregistreerd partnerschap. Kan met een geregistreerd partnerschap voor één dag de heffing van overdrachtsbelasting worden voorkomen? Rechtbank Arnhem heeft die vraag onlangs beantwoord....

Bert Huis en Henk Mus waren actief in de vastgoedsector. Zij waren samen eigenaar – ieder voor de onverdeelde helft – van een vastgoedportefeuille met daarin tien panden. Zij wilden hun gezamenlijk vastgoedbezit verdelen, zonder overdrachtsbelasting te betalen. Huis en Mus waren beiden ongehuwd. Op 23 december 2003 gingen zij een geregistreerd partnerschap aan. Zij brachten de tien panden in de huwelijksgemeenschap in, voor het overige kwamen zij een uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen overeen. Een dag later, op 24 december 2003, werd het geregistreerd partnerschap ontbonden en nog in datzelfde jaar, op 29 december 2003, werd de huwelijksgemeenschap ontbonden en verdeeld: Huis en Mus kregen ieder de eigendom van vijf panden toebedeeld. Over die verkrijging werd geen overdrachtsbelasting afgedragen: Huis en Mus deden – via de notaris – een beroep op de uitgezonderde verkrijging voor de verdeling van een huwelijksgemeenschap.

De inspecteur vond dat onaanvaardbaar. Hij stelde dat er sprake was van bedrog van de wet – *fraus legis* – en legde naheffingsaanslagen overdrachtsbelasting op, met een boete.

Rechtbank Arnhem moest rechtspreken. De rechtbank stelde vast dat besparing van overdrachtsbelasting het enige motief was geweest om een geregistreerd partnerschap voor één dag aan te gaan. Huis en Mus erkenden dat ook. Het aangaan van het geregistreerd partnerschap had daardoor geen praktische en reële betekenis. De rechtbank besliste dat er sprake was van *fraus legis*: doel en strekking van de wettelijke regeling zouden worden miskend als door het aangaan van een geregistreerd partnerschap van maar één dag de heffing van

overdrachtsbelasting bij de verdeling van een vastgoedportefeuille voorkomen zou kunnen worden. Belanghebbenden voerden daartegen in dat er geen sprake van *fraus legis* kon zijn, omdat de wetgever zelf bij de parlementaire behandeling van het geregistreerd partnerschap had opgemerkt dat hij niet verwachtte dat er met dat partnerschap juridisch geknutseld zou worden. De rechtbank vond dat onvoldoende om in een situatie waarbij juist wel juridisch was geknutseld, te concluderen dat er geen sprake kon zijn van *fraus legis*. De rechtbank handhaafde de naheffingsaanslagen. De boeten werden wél vernietigd, omdat belanghebbenden een pleitbaar standpunt hadden: op grond

van de wettekst waren zij geen overdrachtsbelasting verschuldigd, en ook het standpunt dat geen sprake was van fraus legis was niet bij voorbaat onverdedigbaar.

Commentaar

Een opmerkelijke uitspraak. Een geregistreerd partnerschap voor maar één dag om belasting te besparen oogt 'maatschappelijk' niet sympathiek, maar dat mag voor de belastingrechter geen rol spelen. De Hoge Raad heeft eerder goedgekeurd dat de heffing van overdrachtsbelasting achterwege blijft als gehuwden pal voor de echtscheiding een beperkte huwelijksgemeenschap aangaan, de ene echtgenoot de echtelijke woning in die gemeenschap inbrengt en direct na de echtscheiding de gemeenschap wordt gescheiden en daarbij de woning aan de andere (ex-) echtgenoot wordt toegedeeld. In dat arrest gaat het niet om een huwelijksgemeenschap die maar één dag duurt, maar de intentie om met een kortdurende gemeenschap de OVB te vermijden is overduidelijk. Belanghebbenden moeten hoger beroep aantekenen tegen deze uitspraak.